

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 16/08-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. januára 2008 predbežne prerokoval sťažnosť L. B., H., zastúpeného advokátom JUDr. A. H., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 8 Co 253/2006-349 z 28. júna 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. B. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. októbra 2007 doručená sťažnosť L. B., H. 126 (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. A. H., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k.

8 Co 253/2006-349 z 28. júna 2007, ktorou sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd vydal takýto nález:

„I. Krajský súd v Nitre rozsudkom zo dňa 28. 06. 2007 sp. zn. 8 Co 253/2006-349, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Nitra zo dňa 13. 04. 2006 sp. zn. 9 C 224/2002-289, porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

II. Rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 28. 06. 2007 sp. zn. 8 Co 253/2006-349 sa zrušuje a vec sa vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

III. Krajský súd v Nitre je povinný zaplatiť advokátovi sťažovateľa náhradu trov konania do troch dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol ako žalobca účastníkom konania vedeného Okresným súdom Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 9 C 224/2002, predmetom ktorého bolo zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 7 ods. 3 vyhlášky ministerstiev zdravotníctva a spravodlivosti, Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia a Ústrednej rady odborov č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 32/1965 Zb.“) v dôsledku choroby z povolania – silikózy pľúc – vo výške 1 080 000 Sk. Rozsudkom okresného súdu z 13. apríla 2006 č. k. 9 C 224/2002-289 bola žaloba sťažovateľa zamietnutá. Sťažovateľ podal proti tomuto rozhodnutiu odvolanie, ktorým sa domáhal zmeny rozsudku okresného súdu a vyhovenia žalobe v celom rozsahu. Krajský súd však rozsudkom č. k. 8 Co 253/2006-349 z 28. júna 2007 rozsudok okresného súdu potvrdil a jeho rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 2. augusta 2007.

Sťažovateľ tvrdí, že rozsudkom krajského súdu bolo porušené jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru jednak z dôvodov, že krajský súd dospel z vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam, a jednak preto, že jeho rozhodnutie zasahuje do ústavných práv sťažovateľa a popiera princípy právneho štátu.

Nesprávne skutkové zistenia krajského súdu sťažovateľ vidí v tom, že jeho žaloba bola zamietnutá napriek tomu, že v konaní preukázal, že trpí chorobou z povolania, za ktorú zodpovedá žalovaný, a že sťaženie jeho spoločenského uplatnenia bolo ohodnotené 600 bodmi, ktoré bolo v roku 2001 zvýšené na 800 bodov podľa vyhlášky č. 32/1965 Zb., za čo mu bolo poskytnuté odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 12 000 Sk. Zo znaleckého posudku MUDr. J. K. č. 7/2005 vyplýva, že ide o chorobu z povolania, ktorá je chronická, nevyliciteľná a progredujúca a svojimi dôsledkami vedie k úmrtiu postihnutého, čo je u sťažovateľa spojené s výraznou stratou životných perspektív a neustále pretrvávajúcim a stupňujúcim sa pocitom zo svojho zdravotného stavu, ktorý si sám neprivodil. Sťažovateľ denne berie 20 liekov a bez zadýchania je schopný prejsť iba 20 metrov, resp. 5 – 6 schodov. Krajský súd napriek všetkému uvedenému dospel k záveru, že u sťažovateľa nejde o prípad hodný osobitného zreteľa podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. a považoval za dostatočné jeho odškodnenie sumou 12 000 Sk, hoci toto je dané archaickým právnym predpisom pochádzajúcim zo 60. rokov minulého storočia a vymyká sa európskym štandardom.

Krajský súd navyše svojím rozhodnutím, podľa názoru sťažovateľa, hlboko zasiahol do jeho práv a poprel samotné princípy právneho štátu preto, že ignoroval obsah vykonaných dôkazov, svoje rozhodnutie oprel o alibistické závery, keď nesprávne vykladal pojem „okolností hodných osobného zreteľa“ podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb., a to spôsobom nezlučiteľným s ústavou, keď nevychádzal z objektívnych a rozumných dôvodov pri zachovaní proporcionality medzi priznanou výškou a spôsobenou škodou, čím porušil i zásadu predvídateľnosti súdnych rozhodnutí a právnej istoty, keď súdy v iných veciach poskytli v obdobnej situácii žalobcom mnohomiliónové odškodnenie. Preto považuje sťažovateľ rozhodnutie krajského súdu za arbitrárne a neodôvodnené.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva na súdnu i inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 8 Co 253/2006-349 z 28. júna 2007.

Ústavný súd pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom s nestrannom súde a v prípade ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľa s posúdením výsledkov vykonaného dokazovania a právnym názorom krajského súdu vysloveným v rozsudku č. k. 8 Co 253/2006-349 z 28. júna 2007, z odôvodnenia ktorého vyplýva:

„Odvolací súd sa v zásade stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, tieto preto opakovať nebude a na tieto aj ako na svoje len poukazuje. Každá choroba z povolania predstavuje pre poškodenú osobu obmedzenie v jej uplatnení sa v spoločnosti a ustanovenie § 7 ods. 3 vyhl. č. 32/1965 Zb. má slúžiť len na riešenie prípadov hodných osobitného zreteľa a nemôže preto paušálne naprávať nedostatky právnej úpravy – predmetnej vyhlášky, keďže táto vyhláška predstavuje vyjadrenie sociálnej politiky štátu. V prípade navrhovateľa samotný lekár určujúci základne bodové ohodnotenie SSU u navrhovateľa nevzhladol dôvod jeho zvýšenia na dvojnásobok, pričom ani bodové

ohodnotenie za silikózu pľúc nepredstavuje maximálne bodové ohodnotenie za daný typ choroby z povolania.

Odvolací súd má tiež za to, že časť nároku navrhovateľa týkajúca sa zvýšenia odškodnenia SSU za 600 bodov podľa pôvodného obodovania z roku 1991 je aj premlčaná (§ 100 ods. 1 a 106 ods. 2, 3 OZ) a teda, že v tejto časti námietka premlčania vznesená odporcom bola dôvodná, keď navrhovateľovi nič nebránilo už po prvom tomto bodovom ohodnotení sa domáhať toho nároku, uplatneného však až žalobou zo dňa 5. 12. 2002.“

Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu č. k. 9 C 224/2002-289 z 23. apríla 2006, na ktoré poukazuje krajský súd vyplýva, že okresný súd pri rozhodovaní vo veci vychádzal z nasledovného:

„Vo výnimočných prípadoch hodných mimoriadneho zreteľa (ust. § 7 ods. 3 citovanej vyhlášky) môže súd tieto sumy primerane zvýšiť nad stanovené sadzby odškodnenia bez akéhokoľvek obmedzenia, hlavne zásady plnej a tým i spravodlivej nápravy. Pritom súd prihliada k mimoriadnej povahe a okolnostiam konkrétneho prípadu.

Aplikácia ust. § 7 ods. 3 cit. vyhlášky závisí do stupňa a rozsahu obmedzenia alebo straty predpokladov pre uplatnenie poškodeného v živote a v spoločnosti, pričom stupeň, rozsah a intenzita obmedzených alebo stratených predpokladov v celkom výnimočných prípadoch hodných mimoriadneho zreteľa sa prejavuje v podstatnom sťažení alebo znemožnení uplatnenia v živote a v spoločnosti v porovnaní so stavom pred poškodením zdravia. Žalobca je už vo veku 73 rokov (v čase zistenia tejto choroby z povolania mal 58 rokov, bol už vyradený z pracovného procesu - ID pre iné ochorenie) a tým jeho uplatnenie v živote a v spoločnosti nie už tak výrazne obmedzené ochorením na chorobu z povolania – silikóza simplex. U žalobcu v tomto veku sa dá predpokladať, že aj keby neochorel chorobou z povolania – silikózu simplex, ani tak by nedosiahol vyššiu pracovnú kvalifikáciu ani lepšie spoločenské uplatnenie v iných smeroch. Žalobca nebol vylúčený z výkonu povolania v dôsledku choroby z povolania, ktorej sa zvýšenie odškodnenia týka, pretože bol invalidizovaný pre inú chorobu z povolania, teda obmedzenie jeho ďalšieho pracovného uplatnenia súviselo s iným poškodením zdravia. V prípade žalobcu nešlo o spoločensky, politicky, ani kultúrne angažovanú osobu, teda súd nezistil dôvody pre zvýšenie odškodnenia. Navyše sa nepotvrdili ani tvrdenia o obmedzení žalobcu v jeho

súkromnom, občianskom a pracovnom uplatnení v spoločnosti, pretože napriek poškodeniu jeho zdravia touto chorobou, ale aj inými chorobami (...), ktoré viedli k jeho invalidite a nepochybne sa podieľali na jeho zdravotnom stave, viedol žalobca normálny rodinný život, navyše bol oporou svojej chorej manželke, ktorej pomáhal, spolupodieľal sa na zabezpečovaní potrieb domácnosti (nákupmi), a taktiež sa naďalej v rámci poľovnickeho združenia (ďalej len PZ) podieľal na spoločenskom živote, ktorá skutočnosť bola potvrdená výpoveďou zástupcu PZ“.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého postupu a rozhodnutia krajského súdu. Preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Podľa názoru ústavného súdu uvedený výklad krajského súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Z rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že do odôvodnenia svojho rozsudku uviedol postup, akým dospel k záveru o potrebe potvrdenia rozsudku okresného súdu č. k. 9 C 224/2002-289 z 23. apríla 2006, jeho rozsudok obsahuje výklad dotknutých právnych noriem – hoci s odkazom i na obsah odôvodnenia rozsudku okresného súdu – ktorý nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny.

Podľa názoru ústavného súdu krajský súd vykonal ústavne súladný výklad právnych predpisov na vec sa vzťahujúcich, ktorý nie je svojvoľný a nepopiera zmysel interpretovaných a použitých právnych noriem.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2008